

บทบรรณาธิการ

วารสารวิจัยวิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉบับนี้เป็นฉบับปฐมฤกษ์ของปีที่ 5 ซึ่งในปีนี้กองบรรณาธิการได้พิจารณาขยายพื้นที่ทางวิชาการจากเดิมปีละ 4 เล่ม เป็นปีละ 6 เล่ม เพื่อขยายฐานรองรับกับความต้องการในการผู้ นิพนธ์ที่จะนำเสนอบทความให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณากลับกรองเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการตีพิมพ์ให้เกิดคุณภาพสูงสุด ทั้งนี้เพราะบทความวิชาการที่อยู่ในวารสารฯ นั้นต่างก็มีข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะ ที่จะกลายเป็นนวัตกรรม รวมถึงอาจจะส่งผลกระทบต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยในฉบับนี้ประกอบด้วยบทความวิจัย 20 บท บทความวิชาการ 5 บท และบทวิจารณ์หนังสือ 1 บท ซึ่งทางกองบรรณาธิการได้มีการคัดเลือกมาแนะนำเสนอเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทเชิงสถานการณ์ ดังนี้

จากบทบัญญัติในเรื่องสิทธิเสรีภาพที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญ 2560 ถือเป็นสำคัญและเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรัฐธรรมนูญตามแนวคิดรัฐธรรมนูญนิยม (Constitutionalism) ที่จะต้องรับรองและให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในเรื่องนี้ ธนโรจน์ หล่อธนะไพศาล ได้ศึกษาปัญหาที่เกิดจากการตีความเหตุจำกัดสิทธิและเสรีภาพในรัฐธรรมนูญของไทย พบว่า ผลการตีความส่วนใหญ่สอดคล้องกับหลักสากลและเป็นไปตามเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ แต่มีปัญหาสำคัญคือขาดการอธิบายถึงความชอบธรรมในการใช้วิธีการตีความนั้น และขาดการให้เหตุผลทางกฎหมายที่ครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญในการจำกัดสิทธิเสรีภาพ ขณะที่พัฒนา สมบูรณ์และคณะ ที่ได้ศึกษาถึงแนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 นั้นพบว่า อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 กำหนดให้รัฐภาคีใช้มาตรการที่มีความเหมาะสมเพื่อคุ้มครองพยานในคดีอาญาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมายรองรับการคุ้มครองพยานไว้ชัดเจน โดยกำหนดไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อัยการสูงสุดเป็นผู้มีอำนาจออกระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติต่อพยาน ทั้งการใช้มาตรการในการจัดย้ายที่อยู่และจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองเมื่อเห็นว่าพยานและครอบครัวอาจได้รับอันตราย ส่วนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ไม่มีกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการคุ้มครองพยานโดยตรง แต่อาศัยกฎหมายตำรวจกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อพยานเป็นการเฉพาะ ขณะที่ประเทศไทย ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน

ในส่วนของมติทางรัฐศาสตร์นั้น หลังจากมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไปเมื่อวันอาทิตย์ที่ 24 มีนาคม 2562 และต่อด้วยการเลือกตั้งท้องถิ่นอีกหลายระดับ จากการแข่งขันที่เข้มข้นทำให้หลายพื้นที่นำมาซึ่งปัญหาความขัดแย้ง พระครูธรรมธรรพบุญเที่ยง พุทธสาวกโและคณะ จึงได้เสนอแนวทางการสื่อสารเพื่อความสมานฉันท์ในสังคมไทย ว่า ควรที่จะนำหลักการนำหลักสารณียธรรม 6 ประการ ประกอบด้วย หลักเมตตา กายกรรม เมตตา วาจากรรม เมตตา มโนกรรม สาธารณโภคี สีสสามัญญตา ภูมิวิสามัญญตา มาประยุกต์ใช้เพื่อชุมชนและสังคม เกิดความรัก ความสามัคคี ขณะที่ พระปลัดอนุชาติ นรินโทและคณะ ได้เสนอว่า “หลักฮีตสิบสอง คองสิบสี่” ที่ฝังรากลึกในชุมชนและสังคมที่มีเครือข่ายพลังบวรเป็นตัวขับเคลื่อนนั้น ถือเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะนำมาซึ่งการสร้างจิตสำนึกแห่งความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทย และในเรื่องเดียวกันนี้ พระครูใบฎีกาสุนิษฐ์ สุวิชาโนและคณะ ยังนำเสนอว่ากระบวนการมีส่วนร่วมตามหลักบวรถือเป็นกลไกสำคัญในการสร้างสังคมแห่งความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทย โดยใช้กิจกรรมทางศาสนาและวิถีวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกัน

ในส่วนของแนวทางการเสริมสร้างทุนชุมชนให้เข้มแข็งนั้น ดร.กมล สนามเขตและคณะ เสนอว่า ภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องรณรงค์ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้ให้คนในชุมชนร่วมมือกันอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาระบบการเรียนรู้ของชุมชน สร้างศรัทธาและพัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชน และมีการถ่ายทอดความรู้จากการลงมือปฏิบัติสู่การนำไปใช้และการขยายผลต่อยอด โดยเฉพาะในการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืนนั้น ฐานิตามันคงและคณะ เสนอว่าจะต้องมีการพัฒนา 8 ขั้นตอน คือ การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วม การเผยแพร่วิสัยทัศน์ร่วม การชักจูงให้สมาชิกเข้าร่วม การบริหารความขัดแย้ง การประเมินผล การจัดระบบงานที่ไม่ซับซ้อน และการสร้างแบบแผนการทำงาน ขณะที่ สิริมาส หมื่นสายและคณะ ที่ศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับกลยุทธ์ทางการตลาดในมุมมองของผู้บริโภคที่ส่งผลต่อพฤติกรรมซื้อและความจงรักภักดีต่อแบรนด์ผลิตภัณฑ์ชุมชนกลุ่มทอผ้า นั้น พบว่า คุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ การดูแลเอาใจใส่ การตอบสนองความต้องการ ความสะดวก การติดต่อสื่อสาร และความสะดวกสบายถือเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะก่อให้เกิดความจงรักภักดีต่อสินค้าชุมชน นอกจากนั้น การพัฒนาและการตรวจสอบคุณภาพของมาตรฐานบุคคลิกภาพในการทำงานของพนักงานใหม่นั้น ฐิติกาญจน์ ศุภรางกูรและคณะ พบว่า อัธมโนทัศน์แห่งตนในฐานะคนทำงาน แรงจูงใจในการทำงาน และจริยธรรมในการทำงาน ถือเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้การทำงานของพนักงานใหม่เกิดคุณภาพ

ในส่วนของการจัดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นั้น ศศิธร วชิรปัญญาพงศ์ ได้ศึกษาตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานนอกที่ตั้งของพนักงานในสำนักงานแล้วพบว่า ยุคปกติใหม่ตัวชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานนอกที่ตั้งของกลุ่มพนักงานในสำนักงาน ยุคปกติใหม่ ประกอบด้วย ทูตทางปัญญา ปัจจัยในการทำงานระยะไกล และเป้าหมายความสำเร็จ ซึ่งต่างมีอิทธิพลต่อกันเป็นลำดับ ขณะที่ธนวธร หนูแสงและคณะ ที่ศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้ประกอบการสวนอาหารในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้ประกอบการสวนอาหารในสถานการณ์ Covid-19 จำเป็นต้องอธิบายชี้แนะให้ลูกค้าทราบถึงสถานการณ์และ

พยายามกระตุ้นพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ Covid-19 อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ทั้งนี้ยังเป็นแนวทางที่เป็นไปและสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของสุทธิชัย สายเย็นและคณะ ที่ศึกษาทัศนคติของพนักงานศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ต่อการฝึกดับเพลิง แล้วพบว่า พนักงานมองว่าเป็นการเตรียมความพร้อมเมื่อเวลาเมื่อเกิดภัยเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ ฉะนั้นการฝึกซ้อมดับเพลิงขั้นต้นจึงมีความจำเป็นสำหรับพนักงานทุกคน

สำหรับการศึกษาในมิติด้านการศึกษานั้น พระครูพิสุทธิปัญญาวิวัฒน์และคณะ ได้เสนอแนวทางในการพัฒนารูปแบบและเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของโรงเรียนผู้สูงอายุ ว่านอกจากจะมีการพัฒนาในมิติความรู้แล้ว ในมิติการปฏิบัติทั้งในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี การเป็นอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในสังคมจะก่อให้เกิดเครือข่ายในระดับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพระครูพิพิธจารุธรรมและคณะ ที่ศึกษาพุทธกระบวนการทัศน์กับวิถีปฏิบัติของพระมหาเถระในสังคมไทย แล้วพบว่า การฝึกอบรมกาย วาจา จิตใจ และปัญญาของพระมหาเถระนำมาซึ่งความศรัทธาทั้งในสังคมไทยและในต่างประเทศ ขณะที่ประทีป ปัญญาและคณะ ที่ศึกษาอิทธิพลข้ามระดับของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารต่อความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้ตามและการรับรู้บรรยากาศองค์กรของอาจารย์ผู้สอนคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันการศึกษาเอกชน พบว่า องค์ประกอบระดับบุคคลหรืออาจารย์ผู้สอนมีอิทธิพลทางบวกต่อการรับรู้ ส่วนระดับสถาบัน หรือภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารนั้นมีปฏิสัมพันธ์ข้ามระดับระหว่างภาวะผู้ตามและการรับรู้บรรยากาศองค์กรของอาจารย์ผู้สอน ในเรื่องลักษณะเดียวกันนี้ภาวดี ขาวนรินทร์และคณะ ที่ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์สังกัดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยแล้วพบว่า มี 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ทักษะด้านวิชาการ ทักษะด้านนวัตกรรม ทักษะอารมณ์และสังคม และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

ในส่วนของการพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย โดยใช้บทเรียนการ์ตูนร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นั้น จากการศึกษาวิจัยของ จุฑามาศ ศรีใจและคณะ พบว่า บทเรียนการ์ตูนร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ทำให้การพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทยเกิดประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ขณะที่ปาไลดา อธิธา ซึ่งเป็นผู้สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านมูเซอ ตามแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า การอ่านและการเขียนตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนจำนวน 8 มาตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์และสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ส่วนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้กลวิธี SCPC ร่วมกับโปรแกรม Scratch ในการสร้างการ์ตูน Animation สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของชนนี มั่นตะสูตร และคณะ พบว่า ความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โดยใช้กลวิธี SCPC ร่วมกับโปรแกรม Scratch ในการสร้างการ์ตูน Animation หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนั้นในการ

พัฒนาชุดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องการหมุนเวียนของน้ำในมหาสมุทรโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ 4MAT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของพรทิพย์ ศรีชูรัตน์และคณะ ยังพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองนั้นสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับในการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงวิชาการนั้น พระครูพิจิตตวรเวทและคณะ ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสัมมัตถ์ปธานเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติทั้งวัฒนธรรมประเพณีใช้ถ้อยคำ วัฒนธรรมประเพณีประเพณีพื้นบ้าน วัฒนธรรมประเพณีวัตถุธรรม และวัฒนธรรมประเพณีศิลปะพื้นบ้าน จะต้องดำเนินการใน 4 ลักษณะ คือ การป้องกันไม่ให้สูญหาย (สังวรปธาน) การปรับปรุงแก้ไข (ปหานปธาน) การพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับยุคสมัย (ภาวนापธาน) และการรักษาให้คงอยู่ (อนุรักษนาปธาน) ส่วนพระอธิการพรนารายณ์ กิตติคุณ ผู้ซึ่งศึกษาวิเคราะห์เรื่องโคกหนองนาโมเดลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนแนวพุทธศาสตร์แล้วพบว่า โคกหนองนาโมเดลเป็นโครงการที่เกิดจากการนำศาสตร์แห่งพระราชอาและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาต่อยอดเพื่อแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำทำการเกษตรและมีที่ดินที่มีปริมาณจำกัด เพื่อทำให้เกิดความเป็นอยู่ที่สมดุล มีกิน มีใช้ มีจำหน่าย หมุนเวียนตลอดปี ซึ่งมีความสอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางพระพุทธศาสนาที่เน้นให้ทุกสิ่งอยู่จะต้องอยู่ภายใต้ความสมดุลและสอดคล้องกับความเป็นไปของธรรมชาติ ขณะที่พระมหา กัลยวรรธน์ กิตติธโร ได้ศึกษาวิเคราะห์หลักพุทธจริยาการสอนสังคมศึกษาเพื่ออนุเคราะห์โลกอย่างบูรณาการ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เพื่อพัฒนาให้มีความรับผิดชอบในสังคม โดยเน้นเนื้อหาและวิธีการที่มนุษย์ได้รับการถ่ายทอด อบรมในเรื่องสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อนำไปประยุกต์แนวคิด ค่านิยม และทักษะต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา วิเคราะห์ และพฤติกรรมทางสังคม ในส่วนของการค้นหา ควบคุม และป้องกันการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่นั้น สุภิกา รักประสูติ ได้ศึกษาวิเคราะห์แล้วพบว่า จำนวนรายการทุจริตที่เกิดจากการยกยอกทรัพย์สินขององค์กรเกิดขึ้นมากที่สุดแต่พบความสูญเสียเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งตรงกันข้ามกับการทุจริตในงบการเงินซึ่งพบว่าเกิดจำนวนรายการทุจริตน้อยที่สุดแต่มูลค่าความเสียหายเฉลี่ยที่เกิดขึ้นสูงที่สุด และยังพบว่า การยกยอกสินทรัพย์ส่วนใหญ่ใช้วิธีการเรียกเก็บเงินและถ้าหากผู้ร่วมกระทำผิดตั้งแต่ 3 คนจะก่อให้เกิดความเสียหายมากขึ้น สุดท้ายในเรื่องของเครือข่ายการค้ายาเสพติดกับการคงอยู่ในประเทศไทย ทาง สมยศ ปัญญา และคณะ ได้ศึกษาแล้วพบว่า ลักษณะของเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่เป็นกลุ่มของบุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งความสัมพันธ์ทั้งหมดของกลุ่มบุคคลเหล่านั้น เป็นความสัมพันธ์ในทุก ๆ ด้าน มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันในกลุ่มเป็นกระบวนการหรือเครือข่ายการค้ายาเสพติดทั้งในระดับระหว่างประเทศ ระดับพื้นที่ชายแดน ระดับในพื้นที่หรือชุมชน และในเรือนจำ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์)

บรรณาธิการวารสารวิจัยวิชาการ